

SEPTEMBER 1963
12 e JAARGANG

Redactie:

~~Dr. H. J. G. van der~~

~~Dr. J. H. J. van der~~

~~Dr. J. H. J. van der~~

~~Dr. J. H. J. van der~~

D. Roethof-Ensing

Spinozalaan 283

Voorburg (Z.H.)

Telef. (070) 86 54 66

X

Administratie:

Oudegracht 152

Utrecht

X

Versijnt

Maandelijks

Abonnementsprijs

f 3.- per jaar

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

HUMANISTISCH VERBOND

	Blz.
Informatie belangstellenden	100
Regionale conferenties	100
Nieuwe raadslieden	100
Conferentie gespreksleiders	100
Nieuwe uitgaven	100
Televisie-uitzendingen	100
Humanistisch Opleidings Instituut	100
Gooise discussie	101

..

"HUMANITAS"

Studie-bijeenkomst	101
Tweejaarlijks congres op 26 en 27 oktober te Zwolle	101/102
Tien jaar kinderhuis "Ellinchem"	102
Loterij "Uw lot voor hun levenslot"	102
Nieuwe gewestelijke functionaris in Groningen	102
Nieuwe aanstellingen van maatschappelijk werkers in afdelingen	102
Collecte afdeling Amsterdam	103

..

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE P.v.d.A.

Jaarvergadering	103
"Vernieuwing"	103/104

..

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING

Lustrum afdeling Amsterdam	104
----------------------------	-----

..

HUMANISTISCH THUISFRONT

Stichting Militaire Tehuizen van het Humanistisch Thuisfront	104
Humanistisch Thuisfront te Leidschendam	104/105
Subsidies	105

..

RADIOLEZINGEN

Lezingen in de maanden september en oktober voor de V.A.R.A.	105
--	-----

..

INTERNATIONAAL NIEUWS

Blz.

Verklaring van de British Humanist Association

105

. . .

VAN ALLE KANTEN

"Het vellen van de eik" (Het Vrije Volk)	106
"De humanist tussen de wereldmachten" (De Waarheid)	107
Ongeproportioneerde gelijkstelling (Het Dortse Nieuwsblad)	107/108
10 jaar "Ellinchem" (Arnhemse en Veplse Courant)	108
Samenwerking (Cobouw)	108
Vakantieweek "Humanitas"-bejaarden (Het Vrije Volk)	108/109
Boekbesprekingen (Het Parool en Oost Brabant)	109

HUMANISTISCH VERBOND

Informatie belangstellenden

Aan alle besturen van gemeenschappen van het Humanistisch Verbond is documentatie materiaal gezonden, teneinde de oprichting van informatie-groepen te bevorderen. Een kleurige folder over "Wat is humanisme en wat wil het Humanistisch Verbond" zal deze actie ondersteunen.

Regionale conferenties

Respectievelijk op 5 en 6 oktober en 2 en 3 november zullen op "De Ark" te Nunspeet conferenties plaatsvinden voor besturen van gewesten en gemeenschappen. Ook hier zal onder meer de uitbreiding van het ledental onderwerp van gesprek zijn.

Nieuwe raadslieden

In de afgelopen maanden heeft het hoofdbestuur de heren W. Kastelein te Alkmaar, J.W. Martijn te De Bilt, N. Schouten te Rotterdam, H.G. van der Sleen te Haarlem en G. Weeda te Zwijndrecht benoemd tot raadslieden in de Inrichtingen van Justitie.

Conferentie gespreksleiders

Het ligt in het voornemen van 18 tot en met 20 oktober een conferentie te houden met de leiders van plaatselijke gespreksgroepen en wel in "De Ark" te Nunspeet.

Nieuwe uitgaven

Van de pers kwam een overdruk van een tweetal radiolezingen, welke onder de titel "Wat is eigenlijk humanisme? Wat doen die humanisten?" vooral gebruikt zal worden ter ondersteuning van het informeren van belangstellenden. Eveneens een kleine folder, die als introductie bij bezoek gebruikt kan worden.

Televisie-uitzendingen

Te verwachten valt, dat enkele t.v.-uitzendingen in het komende seizoen zich met het humanisme en het H.V. zullen bezig houden. Hierover werd met de VARA in principe overeenstemming bereikt. De eerste uitzending zal vermoedelijk op 28 oktober plaats vinden.

Humanistisch Opleidings Instituut (H.O.I.)

Nadat in samenwerking met het Humanistisch Thuisfront reeds gedurende een jaar cursussen gegeven werden voor a.s. raadslieden bij het leger en voor raadslieden van het H.V., heeft het Humanistisch Opleidings Instituut thans officieel zijn werkzaamheden aangevangen. Begonnen is met een tweejaarlijkse cursus zowel voor raadslieden als voor a.s. docenten bij het vormingsonderwijs.

Gooise discussie

Vier gemeenschappen van het Verbond, n.l. Bussum e.o., Hilversum, Laren/Blaricum en Soest/Baarn beleggen op 9 oktober a.s. in de foyer van het Singer Memorial Foundation in Laren een gespreksavond met als onderwerp: "Is er een gezamenlijke taak". De inleiders zullen zijn Prof.Dr. E.L. Smelik, Drs. I.Arts S.J., redacteur van het weekblad "De Nieuwe Linie" en Dr. H. Bongers, H.B.-lid van het H.V.

- o -

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

"H U M A N I T A S"

Studie-bijeenkomst

De Nederlandse Vereniging voor Maatschappelijk Werk "Humanitas" en de Nederlandse Vereniging voor Sociaal-Pedagogische Zorg hebben op 13 september een studie-bijeenkomst gehad te Amsterdam, waaraan door een dertigtal maatschappelijk werk(st)ers in het algemeen maatschappelijk werk en in de zwakzinnigenzorg uit alle delen van het land hebben deelgenomen.

Onderwerp van de studie-bijeenkomst was: "De relatie tussen het algemeen maatschappelijk werk en het gespecialiseerde maatschappelijk werk ten behoeve van zwakzinnigen".

Tweejaarlijks congres op 26 en 27 oktober te Zwolle

Het programma van het bijzonder en openbaar gedeelte van de zaterdag zal gewijd zijn aan de vraag, hoe de wetenschap de praktische werkers in het maatschappelijk werk te hulp kan komen bij de vertoning van de cijfers, die de laatste volkstelling heeft opgeleverd en welke lering voor het maatschappelijk werk getrokken kan worden uit een kortgeleden afgesloten wetenschappelijk onderzoek naar de oorzaken der buitenkerkelijkheid.

De zondagzitting zal, mogelijk met een deel van de zaterdagavondzitting daaraan toegevoegd, worden besteed aan een niet-openbaar en huishoudelijk gedeelte. Dit heeft als hoofdschotel, naast routinepunten, het afscheid van de enige en eerste voorzitter van Humanitas, Mr.Dr. J. in 't Veld, en een aantal ingrijpende veranderingen van statuten en huishoudelijk reglement, waarmee de vereniging een eerste stap hoopt te zetten op de weg van de geleidelijke aanpassing aan veranderde omstandigheden en de eigen groei.

Het afscheid van Mr.Dr.J.in 't Veld is meer dan een afscheid van een voorzitter van een belangrijke vereniging alleen. De heer In 't Veld behoorde tot een klein groepje initiatiefnemers, die aan het eind van de oorlogstijd in 1944-1945 tot de conclusie kwamen dat in het Nederlandse volk behoefte bestond aan een instelling voor maatschappelijk werk en intermenselijke hulpverlening, die zich speciaal beschikbaar zou kunnen stellen voor de grote en groeiende groep buitenkerkelijken. De heer In 't Veld was ook de man die tot de conclusie kwam dat dit werk door de hulpverleners het beste zou kunnen geschieden vanuit een humanistische instelling tegenover leven en samenleving. Als consequentie van dit initiatief is de heer In 't Veld de eerste (en tot nog toe enige) voorzitter

van Humanitas geworden, en hij heeft dit steeds, ook tijdens zijn ministerschap, volgehouden. In oktober is hij van plan, omdat hij reeds enige jaren de leeftijd waarop de werkende mens tot rust mag komen is gepasseerd, de voorzittershamer over te dragen aan een jongere opvolger.

Humanitas heeft nimmer een andere voorzitter gehad. Voor het eerst in onze 18-jarige geschiedenis zal het een nieuwe "Eerste Vrijwilliger" als leider aan het hoofd krijgen. Deze wel zeer belangrijke gebeurtenis zal aan het komende congres, in woord en wederwoord, met dank en hulde en ook met bewijzen van voldoening over onze 18-jarige geschiedenis, een bijzonder accent verlenen.

Tien jaar kinderhuis "Ellinchem"

Het bestuur van de Stichting Kindertehuizen van Humanitas vierde op 14 september 1963 haar 10-jarig bestaan. Het geheel gerestaureerde en verbouwde kinderhuis "Ellinchem", dat eveneens 10 jaar bestaat, werd tevens op deze dag feestelijk in gebruik genomen.

Een groot aantal genodigden bezocht deze feestelijke bijeenkomst; behalve bezichtiging van het kinderhuis en receptie door bestuur en directie stonden inleidingen op het programma door prof. mr. J.C. Hudig over "Aan welke veranderende behoeften dient de interne kinderbescherming thans tegemoet te komen?" en drs. Ph.H. van Praag over "Het functioneren van een instelling als orthopedagogisch vraagstuk".

Loterij "Uw Lot voor hun Levenslot"

De trekking van onze loterij, die oorspronkelijk op 31 juli zou zijn, heeft nu plaats gevonden op 16 september 's middags. Op het moment dat u deze regels onder ogen krijgt is dus al bekend op welk lot de hoofdprijs is gevallen.

Nieuwe gewestelijke functionaris in Groningen

Op 1 oktober 1963 zal de heer T.J. Kolk zijn werkzaamheden als maatschappelijk-werk-adviseur in de provincie Groningen aanvangen, als opvolger van dr. B.S. Witte.

Nieuwe aanstellingen van maatschappelijk werkers in afdelingen

Mevrouw C.J. Kleuver-Hoogkamer trad in dienst bij de afdeling Hilversum als maatschappelijk werkster voor het algemeen maatschappelijk werk (uitbreiding).

Mevrouw J. de Jong-Oosting trad als maatschappelijk werkster voor de bejaardenzorg in dienst van de afdeling Groningen (uitbreiding).

Mejuffrouw D. Meyers trad in dienst bij de afdeling Rotterdam voor het algemeen maatschappelijk werk (uitbreiding).

Per 1 september trad in het arrondissement Haarlem in dienst: mejuffrouw C.M. Kramer als maatschappelijk werkster voor het gezinsvoogdijwerk (nieuwe aanstelling in het kader van het groeiende gezinsvoogdijwerk).

Op 1 oktober komt mejuffrouw M.A. Fruin als maatschappelijk werkster voor het algemeen maatschappelijk werk in dienst bij de afdeling Zaanstreek, als opvolgster van mejuffrouw J.M. Henstra.

Collecte afdeling Amsterdam

Op 5 oktober houdt de afdeling Amsterdam haar jaarlijkse collecte. (Straatcollecte, voorafgegaan door een huis aan huis collecte).

- o -

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID

Jaarvergadering

De jaarvergadering van de H.W.G. zal ook dit jaar wederom gehouden worden in Amersfoort en wel in het Gebouw Amershof aan de Snouckaertlaan circa 5 minuten van het station verwijderd. Als datum is vastgesteld zaterdag 2 november. Aanvang kwart voor elf, einde ongeveer 3 uur. Na de behandeling van de gebruikelijke agenda spreekt prof.dr. J.C. Brandt Corstius over "Het openbaar en daarmee gelijk te stellen onderwijs".

De bijeenkomst is, behalve voor de afgevaardigden, eveneens toegankelijk voor H.G.W.-leden.

"Vernieuwing"

In het juli-augustusnummer van "Vernieuwing", het orgaan van de H.W.G. komt een artikel voor over "Doorbraak en politieke keuze"; het betreft hier de laatste radiorede door dr. Stellinga voor de VARA-microfoon gehouden voor de H.W.G.. Dr. Stellinga zegt hier onder meer:

" Ik heb mij onthouden van conclusies die het Humanistisch Verbond aangaan. Beschouwingen over de inhoud van de geestelijke verzorging behoren tot het terrein van dit Verbond als gemeenschap op geestelijke grondslag. Ook het feit of geestelijke verzorging op een bepaalde wijze wel of niet moet gebeuren is geen opdracht voor de Humanistische Werkgemeenschap in de P.v.d.A., die tot taak heeft gelegenheid te geven tot bezinning over politieke problemen op grondslag van de gemeenschappelijke humanistische levensovertuiging in het licht van de tolerantie en het eerbiedigen van andermans geloof. Het toestaan van geestelijke verzorging op het gebied van de Staat hangt in Nederland af van de verdraagzaamheid van de christenen en niet van de VVD of CPN, die overigens wel een vreemde schaats zouden rijden, als ze deze geestelijke verzorging zouden tegenwerken. Toch zou het interessant zijn te weten waarom de VVD-minister Visser een enquête nodig had, voor hij een commissie instelde om de regeling van deze geestelijke verzorging in het leger voor te bereiden. En waar blijft toch die regeling, om van de uitvoering nog maar niet eens te spreken?

Buiten de politiek komt steeds meer begrip bij christenen voor deze zaak: ik wees u op de protestant Kraemer en de katholiek Schillebeecksz. In de politiek lijkt het wel of alleen in de doorbraakpartij, de P.v.d.A. deze verdraagzaamheid bij christenen aanwezig is. Daarom ben ik ervan overtuigd, dat dit gebrek aan verdraagzaamheid definitief en op ruiterlijke wijze uit onze samenleving weggenomen zal worden als "in elk geval de invloed van de P.v.d.A. groter wordt".

De H.W.G. heeft als onderdeel van de Partij van de Arbeid er alle belang bij, dat de mogelijkheid voor geestelijke verzorging van niet-christenen in de wetgeving tot stand komt, maar zij heeft generlei bemoeienis met deze geestelijke verzorging zelf, stelt geen geestelijke

raadslieden aan, oefent geen toezicht uit op deze functionarissen. Dat is een taak van het genootschap op geestelijke grondslag, het Humanistisch Verbond."

- o -

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING

Lustrum afdeling Amsterdam

Op 28 september hoopt de oudste nog bestaande afdeling van de H.J.B. afdeling Amsterdam haar tweede lustrum te vieren.

Hiervoor zijn alle H.J.B.-leden uitgenodigd, benevens de belangstellenden van het Humanistisch Verbond en de Humanistische Jongeren Gemeenschap.

De feestelijke bijeenkomst zal gehouden worden in de aula van het Spinoza Lyceum, Peter van Anrooystraat 8, Amsterdam-Z en begint om 20.00 uur. Het programma is als volgt:

- 20.00 uur Opening door de voorzitter van de lustrumcommissie.
- 20.20 uur Lezing door de heer W. Holtland, voorzitter van het Humanistisch Verbond, Gemeenschap Amsterdam.
Onderwerp: Heeft het Humanistisch Verbond (nog) voldoende aantrekkingskracht voor de jeugd?
- 21.00 uur Pauze.
- 21.15 uur "Het spel is uit", toneelstuk in een bedrijf van Samuel Beckett, gespeeld door de toneelgroep van de studentenvereniging "Olofspoort".
- 23.00 uur Sluiting door de voorzitter van de H.J.B. afdeling Amsterdam.

- o -

HUMANISTISCH THUISFRONT

Stichting Militaire Tehuizen van het Humanistisch Thuisfront

In oktober van dit jaar begint de bouw van een nieuw "militair tehuis" in Havelte. De barak bij het Hunnehuis, die overigens een gezellig tehuis vormde voor de militairen van de grote legerplaats Steenwijkerwold, onder leiding van de familie v.d. Engel, beantwoordt niet meer aan de eisen. De barak ligt te ver van de kazerne, vooral bij slecht weer; accommodatie voor studiezaal en leeszaal ontbrak praktisch geheel, terwijl er geen handenarbeidlokaal is en b.v. ook een zaal voor tafeltennis ontbreekt. Ook het woon-gerief voor de beheerders is veel te primitief. Komt er dus geen uitbreiding van het aantal tehuizen, er komt wel een zeer belangrijke capaciteitsuitbreiding tot stand. Het tehuis komt dicht bij de legerplaats en vooral het avond-bezoek zal daardoor kunnen toenemen. Wij hopen dat, wanneer men een verzoek om een bijdrage in de bouwkosten krijgt, men ons niet teleur zal stellen.

Humanistisch Thuisfront te Leidschendam

In Leidschendam is een comité van het Humanistisch Thuisfront opgericht. Hierin hebben o.m. zitting genomen mevrouw Heldring en de heren Sijbranda,

van Schaik en Meere.

Het secretariaat van het Leidschendamse comité is gevestigd aan de Nieuwstraat 149.

Subsidies

In de Bredasche Courant komt het volgende bericht voor uit Sprang (31 augustus):

" Een verzoek om subsidie van de stichting militaire tehuizen van het Humanistisch Thuisfront werd op advies van B. en W. afgewezen. De heren Winkelman, Van Peer, De Raat, De Bie en Dekkers stemden tegen het advies van B. en W.. Ingewilgd werd het verzoek een jaarlijkse subsidie te geven aan de stichting Het Noordbrabants Landschap, evenals het verzoek subsidie te verstrekken aan de afdeling Den Bosch van de katholieke reclasseringsvereniging."

Het Nieuwsblad voor Zuid Holland en Utrecht meldt uit Hoog-Blokland (2 september):

" Afwijzend werd beschikt op het verzoek van de Stichting Humanistisch Thuisfront om subsidie voor het vormingswerk onder de militairen."

- o -

RADIOLEZINGEN

Radiolezingen in de maanden september en oktober voor de V.A.R.A..

29 september	:	H.J. Roethof	"Zijn oorlogen onvermijdelijk?"
6 oktober	:	G. Stuiveling	"Uit humanistisch oogpunt"
13 oktober	:	J.P. Mazure	"Onkerkelijkheid en humanisme"
20 oktober	:	J.P. van Praag	"Humanisme voor iedereen"

- o -

INTERNATIONAAL NIEUWS

Verklaring van de British Humanist Association

De Engelse Humanisten hebben eendrachtig een verklaring uitgegeven op de laatste dag van het eerste congres van de "British Humanist Association" dat begin augustus plaats vond in de Universiteit van Nottingham.

In de verklaring werd gesproken over de discussies over de sexuele moraal, zoals die naar aanleiding van de Profumo-affaire in de Engelse kranten en tijdschriften naar voren kwam. Het congres was van mening dat de Staat op geen enkele wijze een bepaalde gedragslijn kan opleggen. Men vond dat oude normen en gebruiken, zoals die gebaseerd zijn op en voortkomen uit Christelijke tradities herzien moeten worden, zodra een conflictsituatie optreedt met de huidige toestanden. Hierbij doelde men vooral op de wetten aangaande echtscheiding, huwelijk, abortus en homosexualiteit.

"Onze steun aan zulke wetsherzieningen krijgt vaak bijval uit niet-humanistische kringen door die mensen die echtscheiding en abnormale sexuele verhoudingen willen stimuleren. Wij betuigen daarom met klem dat het ons doel is een gemeenschap op te bouwen waarin gelukkige en stabiele verhoudingen tussen man en vrouw worden aangemoedigd en waarin de kinderen, die daarin geboren worden kinderen zijn die gewenst werden", aldus de verklaring van de British Humanist Association.

- o -

VAN ALLE KANTEN

"Het vellen van de eik"

Het Vrije Volk (Haagse editie) van 26 augustus j.l. geeft van de hand van H. Bongers een bespreking over twee publikaties van het Humanistisch Verbond, te weten: "Oorlog en Vrede" door dr. J.P. van Praag en de brochure "De Humanist tussen de wereldmachten", waarin opgenomen de voordrachten zoals dr. H.J. Roethof, drs. J. Koopman en prof.dr. B.W. Schaper die gehouden hebben op het jongste congres te Utrecht.

Onder de titel "Het vellen van de eik" schrijft Bongers onder meer:

" Van Praag schrijft: "Ik heb alle begrip voor de humanist die zelf voor geen enkele bewapening verantwoordelijkheid wil dragen. Maar ik heb evenveel begrip voor de humanist die ervan overtuigd is dat ontwapening de wereld open legt voor dictatuur die de menselijkheid vernietigt. Ik heb respect voor beiden; op één voorwaarde: dat ze beiden beseffen dat ze niet de zedelijke ongereptheid vertegenwoordigen maar het kleinste kwaad. Wat men als het grootste kwaad ziet is een kwestie van interpretatie van feiten, niet van zedelijkheid."

Dit is een bijna te zware opgave voor de ongeduldigen, die door één uitspraak de problemen ineens willen oplossen en voor degenen, die werkelijk militaristisch voelen en denken en alle pacifisten als slappe, wereldvreemde idealisten zien. De vraag van ontwapening of machts-evenwicht zo staat het in de inleiding van de tweede brochure "is geen gewetensvraag; het is een politieke vraag". Beide standpunten zijn vol onzekerheden en risico's.

Ook humanisten moeten met hun bescheiden krachten meedoen aan het vellen van de eik. Het Verbond heeft een werkgroep ingesteld waarin pacifisten en niet-pacifisten zitting hebben.

Met resoluties, leuzen en met machtsspreuken wordt de eik niet geveld. Het werk eist taaie volharding en meedenken over de problemen van de samenleving".

" Natuurlijk willen humanisten oorlog uitschakelen als een middel om internationale politiek te bedrijven maar het antwoord op de vraag hoe dat moet gebeuren is lang niet eenvoudig te geven. Van dat meedenken over de grote problemen, die met oorlog en vrede verband houden, zijn de drie voordrachten uit genoemde brochure voorbeelden.

Roethof spreekt over internationaal recht en over bewapening in dat kader. Koopman betoogt, dat de economische structuur van Oost en West niet zo anders zijn, dat er geen overeenstemming mogelijk is en Schaper spreekt naar aanleiding van de ontwikkelingen in de internationale politiek, over drie primaire eisen voor de grote politiek a) voorkoming van een atoomoorlog b) uitbreiding van atoommachten en explosiehaarden verminderen, c) wederzijds gecontroleerde atomaire ontwapening.

De taak die het H.V. in ons land en de I.H.E.U. op internationaal terrein wil en moet verrichten, is niet spectaculair, niet voor grote-koppen-nieuws, is te langzaam voor de ongeduldigen, is te flauw voor de alles-of-niets-mensen, maar is, als de aard van het humanisme zelf, niet aflatend, redelijk en menslievend. Beide genoemde brochures geven duidelijk aan wat een humanistische aanpak is van een groot en beslissend probleem."

"De humanist tussen de wereldmachten"

De Waarheid laat over de laatste brochure (De humanist tussen de wereldmachten) een ietwat ander geluid horen. Men reageert alleen op hetgeen door prof. Schaper naar voren werd gebracht en gezegd wordt dan onder meer:

"Schaper waarschuwt wel tegen een gevaarlijke ontwikkeling in Europa. In een "Europa à la De Gaulle", aldus Schaper, "zou niet alleen een Franco-regiem, dat zijn misdadige inslag dezer dagen weer eens bewezen heeft door een gerechtelijke moord, maar ook een Zuid-Afrika, de apartheidspolitiek inclusief, met open armen worden ingehaald... Hier is ook wat ons eigen land betreft, wel de uiterste waakzaamheid geboden".

Het weigeren van iedere vorm van steun aan de "as" Bonn-Parijs en het inslaan van de weg van neutraliteit kunnen de beste en meest doeltreffende uitingen zijn van zo'n waakzaamheid.

Ook al denkt Schaper er nog anders over."

Ongeproportioneerde gelijkstelling

Het Dordtse Nieuwsblad vermeldde op 5 juli de promotie van dr. Verplanke en besteedde daarbij veel aandacht aan de bespreking van diens proefschrift. Aangezien een hoofdstuk uit dr. Verplanke's proefschrift de titel draagt: "Aard en positie van het Humanistisch Verbond" nemen wij uit genoemde bespreking enkele zinsneden over.

"Na de parlementaire strijd, die in enkele sectoren ten gunste van het Humanistisch Verbond is gevoerd, te hebben geschetst en daarbij aandacht te hebben geschonken aan de positie van dit Verbond met betrekking tot de geestelijke verzorging in arbeiderskampen, van de strijdkrachten en van de gedetineerden in de gestichten en in de rijksinrichtingen, alsmede gelet op de positie van het Verbond bij het onderwijs en bij echtscheidingsprocedures, gaat mr. Verplanke dieper in op de vraag naar de tolerantie ten opzichte van het Humanistisch Verbond.

De schrijver concludeert daarbij onder meer dat de strijd om het verkrijgen van gelijke rechten en behandeling als de kerken uitsluitend wordt gevoerd door en ten bate van het Humanistisch Verbond.

Hij stelt daarbij met nadruk dat men enerzijds respect kan hebben voor de grote activiteit die dit kleine Verbond (met slechts 12.000 leden) ten toon spreidt om op één lijn te worden gesteld met de kerken, doch dat men zich anderzijds afvraagt hoe het mogelijk is van overheidswege aan deze kwantitatief vrijwel te veronachtzamen groep een betekenis en plaats zijn toegekend, gelijkwaardig of vrijwel gelijkwaardig aan die van de kerken.

Wat dit laatste betreft, zo vervolgt mr. Verplanke, is het duidelijk dat de persoonlijke overtuiging van de minister die met de gelijkstellingswensen van het Humanistisch Verbond werd geconfronteerd, een grote rol hierbij heeft gespeeld.

Met de getalssterkte der humanisten, aldus de schrijver, behoort te worden gerekend, waarbij in aanmerking dient te worden genomen, dat onkerkelijkheid en belangstelling voor het Humanistisch Verbond in genen dele samenvallen. De vraag rijst dan terstond, of in de huidige situatie de representativiteit van het Humanistisch Verbond niet in sterke mate wordt overschat en of niet eerst zou moeten worden gewacht, tot het Verbond exponent van een zodanig kwantitatief belangrijke groep is geworden en er zozeer van blijk heeft gegeven in de door die groep werkelijk gevoelde behoefte aan geestelijke verzorging - waarvan de inhoud nog niet geheel duidelijk is - te voorzien, dat een proportionele toelating metterdaad zin heeft.

Men bedenke, dat het niet lang meer zal duren, of het Humanistisch Verbond is, door gebruikmaking van de hem reeds thans van overheidswege verleende ongeproportioneerde rechten uitgegroeid tot een derde macht van formaat naast protestantisme en rooms-katholicisme.

Het getuigd thans van onwerkelijk optimisme, wanneer men het Verbond ziet als "een vereniging, welke na kortere of langere tijd, zoals zovele van haar voorgangsters, weer zal verdwijnen".

10 jaar "Ellinchem"

Het 10-jarig bestaan van de Stichting Kindertehuizen van Humanitas waarvan de viering op 24 september j.l. plaats vond in het tehuis "Ellinchem" te Ellecom kreeg al de aandacht in de Arnhemse Courant op 16 augustus, terwijl de Velpse Courant een gesprek plaatste op 23 augustus met de directeur van "Ellinchem", de heer H.J. Beuke. Men schrijft:

" "In de afgelopen tien jaar kon een hechte fundering voor het werk van de Stichting worden gelegd. Alle verbeteringen, die konden worden aangebracht, zullen het werk een eigentijds karakter kunnen geven. Grondtoon zal daarbij blijven het streven de kinderen een gevoel te geven, geaccepteerd te worden door volwassenen, die pogen samen met hen wegen te zoeken naar een nieuwe toekomst", aldus de heer Beuke".

Samenwerking

Het blad "Cobouw" van 31 augustus schrijft over de samenwerking van de gemeenschap Laren/Blaricum van het Humanistisch Verbond met enkele andere groeperingen teneinde te komen tot de stichting van een gemeenschapshuis te Laren.

" In Laren is opgericht de stichting vrije tijds- en verenigingscentrum "de Biezen".

Als stichters traden op alle kerken, inclusief de gemeenschap Laren/Blaricum van het Humanistisch Verbond, de vijf grote politieke partijen, de drie vakcentralen, de middenstandsorganisaties, de Nederlandse Federatie van Vrouwenverenigingen, de AMVJ en verscheidene sportverenigingen.

De stichting wil komen tot een gemeenschapshuis in Laren, bevattende een grote sport- en filmzaal, kegelbanen, vergader- en sportlokaliteiten, met daaraan verbonden een sociaal centrum.

Bij een inhoud van vier à vijf duizend kubieke meter worden de kosten van een dergelijk gebouw geschat op minstens vier ton. Men tracht de gelden bijeen te krijgen door bijdragen uit de bevolking, en door overheids-subsidies. Een eerste collecte bracht reeds tien duizend gulden op."

Vakantieweek "Humanitas"-bejaarden

Het Vrije Volk (Groningen) besteedde op 26 juli j.l. veel aandacht aan de "Humanitas-bejaarden", die een vakantieweek genoten in het Woodbrookershuis te Kortehemmen, een organisatie die Humanitas reeds voor het derde jaar op zich genomen had.

" Elk jaar neemt de belangstelling toe. Hetgeen problemen geeft, omdat de middelen en de mogelijkheden niet toereikend zijn om meer weken er op uit te trekken. Uiteraard zal men proberen om er volgend jaar een tweede week aan te koppelen. Mogelijk komt er zelfs dit jaar nog een tweede week voor hen die moesten worden teleurgesteld.

Een dergelijke vakantieweek heeft een grote positieve waarde. De over het algemeen weinig draagkrachtigen komen eens los van de dagelijkse

gang van zaken ze komen in contact met anderen. Dat laatste blijkt gunstig te werken, want de ervaringen hebben geleerd dat die contacten vaak blijvend zijn. En dat doorbreekt voor sommigen een periode van eenzaamheid."

Boekbesprekingen uit de dagbladen

In het Parool van 17 augustus schrijft E.M. Janssen Perio over "Die Dritte Kraft - Der europäische Humanismus zwischen den Fronten des konfessionellen Zeitalters", door Friedrich Heer, uitgave S. Fischer Verlag Frankfurt (f 34,--).

" De oostenrijkse cultuurhistoricus Friedrich Heer is in Nederland bekend geworden met zijn tweegesprek met Szczygły over de zin en de toekomst van het christendom. Heer heeft echter, hoewel hij nog betrekkelijk jong is (hij is geboren in 1916), al een groot aantal belangrijke werken op zijn naam staan. Daartoe reken ik het zeer omvangrijke boek: "Die dritte Kraft" - dat juist door deze omvang (meer dan 700 dicht bedrukte bladzijden) zeker niet die bekendheid zal verwerven.

Enige aandacht verdient het boek echter ook in bredere kring. Ten eerste omdat het toch een boeiend boek is van een man die zeer veel weet en die zijn onderwerp volkomen beheerst. Ten tweede, omdat het onderwerp zelf zo belangrijk is. Hier wordt een stuk Europese cultuurgeschiedenis sedert de Middeleeuwen beschouwd vanuit het gezichtspunt van de zogenaamde "derde macht", die het humanisme en het "vrijzinnige" christendom hebben kunnen vormen tussen de twee blokken van het rooms-katholicisme en het rechtzinnige protestantisme."

In het blad Oost Brabant te 's Hertogenbosch publiceert op 3 augustus een bespreking van dr. Albinus Leenhouders, ofm.cap. over het boek van Jaak Fontier: "De levensfilosofie van Bertrand Russell", uitgegeven door het Humanistisch Verbond van België. Gezegd wordt onder meer:

" Onvoorwaardelijk is Russell gekant tegen elke religieuze levensbeschouwing, die "onwaar en schadelijk" is, omdat ze de mens in zijn vooruitgang tegenhoudt, afremt; de onsterfelijkheid van de ziel moet afgewezen worden, om de eenvoudige reden, dat zoiets duidelijk in strijd is met alle wetenschappelijke gegevens: met het lichaam vergaat noodzakelijk ook de ziel.

Waar dan het fundament van de ethiek te zoeken? Er blijft alleen nog maar dit antwoord voor Russell over: in de mens zelf. De mens zelf zal moeten bepalen, wat goed en wat kwaad is. Daardoor treedt de waardigheid van de mens sterk op het voorplan; hij is zelf de grondlegger van zijn eigen lijfregel."